

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM
VAZIRLIGI**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI JISMONIY TARBIYA VA SPORT
VAZIRLIGI**

JISMONIY TARBIYA VA SPORT UNIVERSITETI

SH.SH. USMANOVA D.M. YOQUBOVA

JISMONIY TARBIYA VA SPORT PEDAGOGIKASI

**O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus, kasb – hunar ta’limi
o‘quv metodik birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengash tomonidan
jismoniy tarbiya va sport universiteti talabalari uchun tavsiya etilgan.**

(O‘QUV QO‘LLANMA)

Toshkent – 2019

UDK:

BBK:

Sh.Sh.Usmanova, D.M. Yoqubova “Jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi”
O‘zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti talabalari uchun o‘quv
qo‘llanma / **Sh.Sh.Usmanova, D.M. Yoqubova Oliy va o‘rta maxsus ta’lim
vazirligi. – T., 2019.**

Ma’sul muharrir: D.N. Arzikulov

Taqrizchilar:p.f.d. prof. Z.Salieva

p.f.n. dots. D.N.Arziqulov

Mazkur o‘quv qo‘llanmada jismoniy tarbiya va sport pedagogikasining predmeti maqsadi va vazifalari va paydo bo‘lishi hamda rivojlanish tarixi, shaxsni shakllantirish jarayonida sport pedagogikasining ahamiyati, jismoniy tarbiya maqsadi, vazifalari va tamoyillari, sportchi shaxsning shakllanishida jismoniy tarbiya va sportning ahamiyati, jismoniy tarbiya va sport mutaxassislari faoliyatining pedagogik jihatlari, ta’lim tamoyillari, ta’lim metodlari, tarbiya mazmuni va uning jismoniy tarbiya va sportdagi ahamiyati, tarbiya metodlari, jismoniy tarbiya va sport ta’limini loyihalashtirish, jismoniy tarbiya va sportning dolzarb muammolarini hal etishda dasturiy – loyihaviy yondashuvning imkoniyatlari hamda loyihalashtirishning metodologik jihatlari, jismoniy tarbiya va sport sohasidagi innovatsiyalar, jismoniy tarbiya va sport sohasida boshqaruv uslublari, sportchi shaxsni shakllantirishda jismoniy tarbiya va sportning o‘ziga xos spetsifik ahamiyati, shaxsni sport jamoasida tarbiyalash, ijodkorlik tushunchasi va uning sport faoliyatda o‘rni, jismoniy tarbiya va sport sohasida samarali pedagogik faoliyatning asosiy omil va shartlari, sportchining huquqiy ta’limi va huquqiy tarbiyasi, sportchi shaxsiyatiga pedagogik ta’sir omillari, yosh davrlarda jismoniy tarbiya va uning roli haqidagi ma’lumotlar berilgan.

O‘quv qo‘llanma jismoniy tarbiya va sport universiteti bakalavr ta’lim yo‘nalishi talabalari, bo‘lajak jismoniy tarbiya o‘qituvchilari, sport turlari bo‘yicha murabbiylar, sport psixologlari, jismoniy tarbiya va sport ishlarini tashkil etuvchi xodimlar uchun mo‘ljallangan.

ANNOTATSIYA

Jismoniy tarbiya va sport universiteti bakalavr ta’lim yo‘nalishi talabalariga

mo'ljallangan "Jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi" amaldagi pedagogika dasturi asosida yozilgan. O'quv qo'llanma bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilari, sport turlari bo'yicha murabbiylar, sport psixologlari, jismoniy tarbiya va sport ishlarini tashkil etuvchi xodimlar uchun dolzarb pedagogik jarayonlarning nazariy va amaliy asoslarini chuqur o'zlashtirilishiga erishish, pedagogik faoliyatni muvaffaqiyatli tashkil eta olish ko'nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat.

Umumiy pedagogika kursi doirasida yozilgan bu o'quv qo'llanma jismoniy tarbiya va sport bo'yicha to'plangan pedagogik amaliyotning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olib ixtisoslashtirilgan.

Mazkur o'quv qo'llanma O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti bakalavriat yo'nalishi talabalari uchun ta'lim jarayonida foydalanishga tavsiya etiladi.

АННОТАЦИЯ

Дисциплина «Педагогика физической культуры и спорта» адресована студентам бакалавриата Узбекского государственного университета физической культуры и спорта. Учебный план предназначен для изучения теоретических основ современных педагогических проблем и создания необходимых условий для будущих учителей физической культуры, спортивных тренеров, спортивных психологов и персонала, занимающегося физической культурой и спортом. Этот учебник, написанный в рамках общей педагогической программы, основан на специфических особенностях собранной педагогической практики по физическому воспитанию и спорту.

Данное учебное пособие рекомендовано для использования в учебном процессе студентами бакалавриата Узбекского государственного университета физической культуры и спорта.

ANNOTATION

The discipline "Pedagogy of Physical Culture and Sport" is addressed to undergraduate students of the Uzbek State University of Physical Culture and Sport. The curriculum is designed to study the theoretical foundations of modern pedagogical problems and create the necessary conditions for future physical education teachers, sports trainers, sports psychologists and personnel engaged in physical culture and sports. This textbook, written as part of a general pedagogical program, is based on the specific features of the collected pedagogical practice in physical education and sport.

This textbook is recommended for use in the educational process for undergraduate students of the Uzbek State University of Physical Culture and Sports

KIRISH

O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti talabalariga

mo'ljallangan "Jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi" o'quv qo'llanmasi amaldagi pedagogika dasturi asosida yozilgan. O'quv qo'llanmaning maqsadi – dolzarb pedagogik muammolarning nazariy asoslarini ochib berish va bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilari, sport turlari bo'yicha murabbiylar, sport psixologlari, jismoniy tarbiya va sport ishlarini tashkil etuvchi xodimlar uchun zarur shart-sharoitlarni yaratishdan iborat. Umumiy pedagogika kursi doirasida yozilgan bu o'quv qo'llanma jismoniy tarbiya va sport bo'yicha to'plangan pedagogik amaliyotning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olib ixtisoslashtirilgan.

Ilm-fan, texnika ishlab chiqarish hamda texnologiya sohalarida erishilayotgan yutuqlar uzluksiz ta'lim tizimining barcha bosqichlarida faoliyat yuritayotgan ta'lim muassasalari uchun yosh avlod darsliklarini yaratishni taqozo etmoqda. Bu kabi o'quv manbalarining yaratilishiga qo'yilayotgan talablardan eng muhimi – ularning mazmunida mavjud ilmiy bilimlar o'z ifodasini topibgina qolmay, shu bilan birga O'zbekiston Respublikasida ta'lim sohasida olib borilayotgan davlat siyosatining mohiyati ham ochib berish sanaladi.

O'quv qo'llanmaning maqsadi – pedagogika fanining nazariy metodologik asoslarini ochib berish, bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilar tomonidan ularning chuqur o'zlashtirilishiga erishish, talabalarda pedagogik faoliyatni muvaffaqiyatli tashkil eta olish ko'nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat.

O'quv qo'llanmaning tarkibiy tuzilmasidan o'rin olgan mavzular o'z mazmuni va yo'nalishiga ko'ra "Jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi umumiy asoslari", "Jismoniy tarbiya va sport sohasida ta'lim nazariyasi", "Jismoniy tarbiya va sport sohasida tarbiya nazariyasi", "Jismoniy tarbiya va sport ta'lim tizimlarini boshqarish", "Sport sohasi pedagogining pedagogik faoliyati asoslari" kabi bo'limlardan iborat. Bo'limlarda o'z ifodasini topgan mavzularni ochib berishda g'oyalar o'rtasidagi o'zaro izchillik va mantiqiylikning ta'minlashga alohida e'tibor qaratilgan. Mavzularning bayonida, maqsadga muvofiq ravishda Sharq mutafakkirlarining qarashlari, xalq pedagogikasi asoslaridan foydalanish barkamol shaxs va malakali mutaxassisni tarbiyalashga xizmat qiladi.

O'quv qo'llanmani yaratishda mualliflar O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni va "Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi" "Jismoniy tarbiya va sport to'g'risidagi qonun" kabi me'yoriy hujjatlarda ilgari surilgan fikrlarga tayandilar. "Jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi" fanining umumiy asoslari mavjud ijtimoiy zaruriyat nuqtai nazardan bayon etilgan.

1 – BO'LIM. JISMONIY TARBIYA VA SPORT PEDAGOGIKASI UMUMIY ASOSLARI